

ผลการประชุมคณะกรรมการมาตรฐานการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช สมัยสามัญ ครั้งที่ ๖๑

ณ นครเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส ตั้งแต่วันที่ ๑๓ - ๑๗ ตุลาคม ๒๕๕๗

สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ ขอสรุปผลการประชุมโดยมีสาระสำคัญดังนี้

๑. การประชุมอย่างไม่เป็นทางการ คือ

๑.๑ การทบทวนการดำเนินการใช้มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช ครั้งที่ ๔

ที่ประชุมพิจารณาว่ารายงานการทบทวนการดำเนินการใช้มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืชและการปรับแก้ข้อเสนอแนะในส่วนของคุณภาพโปร่งใสและมาตรฐานเอกชน โดยมีสาระสำคัญดังนี้

๑.๑.๑ จากการที่ประเทศแคนาดาและเคนยาได้ร่วมกันพัฒนาคู่มือที่จะช่วยให้การดำเนินการใช้มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (catalogue of instrument) มีประสิทธิภาพมากขึ้นนั้น ที่ประชุมเห็นว่าคู่มือดังกล่าวจะมีส่วนสำคัญในการช่วยแก้ไขปัญหาการค้าที่เกิดจากมาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช รวมทั้งเพิ่มความสะดวกและรวดเร็วในการใช้ประโยชน์จากความตกลงว่าด้วยการใช้บังคับมาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช โดยคู่มือดังกล่าวได้แบ่งหมวดหมู่การใช้งานความตกลง SPS ตามวัตถุประสงค์ของการใช้งาน (How to) และให้มีความเชื่อมโยงกับหน้าที่ขององค์กรระหว่างประเทศ ทั้งนี้ ที่ประชุมมอบหมายให้เคนยาและแคนาดาปรับแก้คู่มือดังกล่าวอีกครั้งหนึ่งในส่วนของการใช้ภาษาและให้ประเทศสมาชิกพิจารณาให้ข้อคิดเห็นได้ถึงวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ ก่อนที่จะนำมาพิจารณาในการประชุมครั้งต่อไป

๑.๑.๒ สหภาพยุโรป ซิลิ โมร็อกโค นอร์เวย์และเคนยา ได้ร่วมกันจัดทำข้อเสนอแนะการดำเนินการด้านความโปร่งใสในการดำเนินการแจ้งมาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มการบริหารจัดการอุปสรรคทางการค้า (administrative burden) ในประเทศกำลังพัฒนาและประเทศด้อยพัฒนาและเพื่อเป็นการปรับปรุงคุณภาพและความสมบูรณ์ของการประกาศ SPS Notification โดยมีแผนจะจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการในหัวข้อความโปร่งใสในเดือนตุลาคม ๒๕๕๘ และฝ่ายเลขานุการได้เสนอให้ใช้แบบสอบถามเพื่อเป็นการรวบรวมปัญหาที่พบจากการใช้ระบบการจัดการข้อมูลมาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (SPS IMS) และ ระบบการแจ้งเวียนประกาศแบบออนไลน์ด้วยตนเอง (SPS NSS) เพื่อนำมาปรับปรุงระบบดังกล่าวให้ดีขึ้น โดยประเทศสมาชิกสามารถเสนอข้อคิดเห็นในเรื่องดังกล่าวได้จนถึงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๗

๑.๒ มาตรฐานเอกชนที่เกี่ยวข้องกับมาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (SPS-Related Private Standards) ที่ประชุมได้พิจารณาคำนิยามมาตรฐานเอกชนที่เกี่ยวข้องกับมาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืชที่รวบรวมโดย Co-Steward ดังนี้ "An SPS-related private standard is: A written requirement or condition, or a set of written requirements or conditions, related to food safety, or animal or plant life or health that may be used in commercial transactions and that is applied by a non-governmental entity that is not exercising governmental authority." โดยมีเชิงอรรถ ดังนี้ "This working definition or any part of it shall be without prejudice to the rights and obligations of Members under the WTO Agreement on the Application of Sanitary and Phytosanitary Measures or the views of Members on the scope of this Agreement." อย่างไรก็ตามประเทศสมาชิกยังคงมีความเห็นที่แตกต่าง โดยเฉพาะในประเด็นของข้อกำหนดของเชิงอรรถว่าให้มีการรวมเชิงอรรถเข้าไปในคำนิยามหรือให้แยกเชิงอรรถออกจากคำนิยาม ซึ่งยังไม่ได้ข้อสรุปในการประชุมครั้งนี้

๒. การประชุมคณะกรรมการ SPS สมัยสามัญ ครั้งที่ ๖๑ สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๒.๑ ข้อมูลข่าวสารที่สำคัญจากประเทศสมาชิกที่ได้แก่

- เปรูจะเป็นเจ้าภาพจัดการประชุม Codex Committee on Food Hygiene ครั้งที่ ๔๖

ตั้งแต่วันที่ ๑๗-๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๗

- ญี่ปุ่นรายงานข้อมูลการเฝ้าระวังการปนเปื้อนสารกัมมันตภาพรังสีจากโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ฟูกูชิมะไดอิจิที่อยู่ในระดับปลอดภัยและควบคุมได้ และขอให้ประเทศสมาชิกที่ยังคงห้ามการนำเข้าสินค้าจากญี่ปุ่นเนื่องจากสาเหตุดังกล่าวเร่งพิจารณายกเลิกข้อกำหนดดังกล่าว

- สหรัฐอเมริกาแจ้งปรับปรุงเนื้อหาของกฎระเบียบย่อย FSMA เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกต่อการค้ามากยิ่งขึ้น เช่น การปรับปรุงมาตรฐานเชื้อจุลินทรีย์ในน้ำที่ใช้ทางการเกษตร การแก้ไขคำนิยามของคำว่าธุรกิจขนาดเล็กมากในการจัดการความเสี่ยง เป็นต้น

๒.๒ การเสนอข้อกังวลทางการค้าระหว่างประเทศ (Specific Trade Concerns: STCs)

๒.๒.๑ ที่ประชุมมีการพิจารณาข้อกังวลทางการค้าเรื่องใหม่ที่สำคัญ ได้แก่

- อินเดียแสดงความกังวลต่อข้อกำหนดการเปิดตลาดเนื้อโคกระป๋องของสหภาพรัสเซีย
- สหภาพยุโรปแสดงความกังวลต่อมาตรการห้ามนำเข้าผักและผลไม้ของสหภาพรัสเซีย
- ยูเครนแสดงความกังวลต่อมาตรการใหม่ที่เกี่ยวข้องกับใบรับรองสุขภาพสัตว์ของสหภาพรัสเซีย

๒.๒.๒ ที่ประชุมมีการพิจารณาข้อกังวลทางการค้าที่เป็นเรื่องเดิม และยังไม่สามารถหาข้อยุติได้ ดังนี้

- จีนแสดงความกังวลต่อมาตรการบังคับในการตรวจสอบก่อนนำเข้า Catfish และผลิตภัณฑ์ของสหรัฐอเมริกา

- ญี่ปุ่นแสดงความกังวลต่อมาตรการห้ามนำเข้าสินค้าอาหารและอาหารสัตว์ของจีน และเกาหลีใต้เนื่องจากอุบัติเหตุโรงงานนิวเคลียร์ในญี่ปุ่น

- อินเดียแสดงความกังวลต่อการยกเลิกความเท่าเทียมต่อระบบการรับรองสินค้าเกษตรอินทรีย์แปรรูปของสหภาพยุโรป

๒.๓ ประธานได้รายงานผลการประชุมอย่างไม่เป็นทางการ ในประเด็นของมาตรฐานเอกชนที่เกี่ยวข้องกับมาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช และการทบทวนการใช้มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืชครั้งที่ ๔ ตามที่ได้รายงานในข้อ ๑

๒.๔ การแจ้งสถานะปลอดโรค ศัตรูพืชภายใต้มาตรา ๖ ของความตกลง SPS

- ประเทศไทยแจ้งสถานะปลอดเชื้อแบคทีเรีย *Pantoea stewartii* ซึ่งเป็นสาเหตุของโรค bacterial wilt และ โรค leaf blight ในข้าวโพด

- ประเทศบราซิลแจ้งสถานะปลอดหนอนผีเสื้อกลางคืน *Cydia pomonella* ซึ่งทำลายพืชเศรษฐกิจสำคัญของประเทศ เช่น stone fruits (แอปเปิ้ล ลูกแพร์ วอลนัท)

๒.๕ ในการประชุมครั้งนี้ ที่ประชุมได้จัดให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ในประเด็นของการวิเคราะห์ความเสี่ยง ซึ่งสอดคล้องกับมาตราที่ ๕ ของความตกลงสุขอนามัยและสุขอนามัยพืชว่าด้วยการประเมินความเสี่ยงและการกำหนดระดับการคุ้มครองสุขอนามัยที่เหมาะสม ทั้งนี้ มีประเด็นที่สำคัญได้แก่ แนวทางการวิเคราะห์ความเสี่ยงภายใต้องค์การการค้าโลก บทเรียนที่ได้จากกรณีข้อพิพาท สถานการณ์การวิเคราะห์ความเสี่ยงในปัจจุบันรวมทั้งมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์จากบางประเทศสมาชิก เช่น ฟิลิปปินส์ แอฟริกาใต้ อียิปต์ เนเธอร์แลนด์และบราซิล

๓. การหารือทวิภาคีกับประเทศคู่ค้า

๓.๑ การหารือทวิภาคีกับประเทศญี่ปุ่น

ผู้แทนจากกระทรวงเกษตรป่าไม้และประมงของประเทศญี่ปุ่น (Mr. Ko Morishita, Director, Food Industry Affairs Bureau) ได้หารือกับผู้แทนไทยโดยขอให้เร่งรัดติดตามความคืบหน้าเรื่องขอให้ไทยปรับลดประเภทของสินค้าและจำนวนจังหวัดภายใต้มาตรการเฝ้าระวังการปนเปื้อนของสารกัมมันตรังสีในอาหารจากญี่ปุ่น ซึ่งผู้แทนไทยได้แจ้งว่าขณะนี้ไทยได้แจ้งเวียนร่างประกาศกระทรวงสาธารณสุขในการกำหนดเงื่อนไขการนำเข้าอาหารที่มีความเสี่ยงจากการปนเปื้อนสารกัมมันตรังสีให้ประเทศสมาชิกองค์การการค้าโลกได้ทราบแล้ว และได้มีการปรับแก้ไขจำนวนจังหวัดที่ต้องระวังเหลือเพียง ๓ จังหวัด คือ พุกุชิมะ กุมมะ และมิยาจิ และยกเว้นการตรวจสอบการปนเปื้อนกัมมันตรังสีในสินค้าสุรา ซึ่งผู้แทนญี่ปุ่นได้ขอบคุณฝ่ายไทยและมีความพอใจในความคืบหน้าดังกล่าว แต่ขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของไทยช่วยพิจารณาเร่งให้มีผลในทางปฏิบัติโดยเร็วด้วย

๓.๒ การหารือทวิภาคีกับประเทศแคนาดา

ผู้แทนจากกระทรวงเกษตรและอาหารของประเทศแคนาดา (Brent Wilson, Assistant Director) ได้หารือกับผู้แทนไทยโดยขอทราบระยะเวลาในการประกาศใช้ค่าตกค้างของสารแรดโทพามีน (MRLs) ในเนื้อสัตว์ เนื้อเยื่อ ๔ ชนิดได้แก่ เนื้อ ไขมัน ตับ ไต ให้เป็นไปตามโคเด็กซ์ ทั้งนี้ผู้แทนไทยแจ้งว่าเรื่องดังกล่าวมีรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงานซึ่งกำลังอยู่ระหว่างการพิจารณา อีกทั้งต้องมีการทำความเข้าใจกับผู้บริโภคซึ่งเป็นกระบวนการที่ต้องใช้ระยะเวลา ทั้งนี้ แคนาดาขอให้ไทยช่วยพิจารณาเร่งรัดเรื่องดังกล่าวโดยเร็ว

จากผลการประชุมดังกล่าว มกอช.เห็นควรส่งรายงานให้กรมปศุสัตว์ กรมวิชาการเกษตร สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา และกรมประมงทราบเพื่อจะได้พิจารณาในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ที่มา กองนโยบายมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหาร

๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๗